

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 21.12.2011
Vår ref.: 2011/10653
Arkivnr.: 542.1

NINA forskningsstasjon
Ims
4308 SANDNES

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
N-4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 56 88 11
E: postmottak@fmro.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Rapport fra tilsyn ved NINA forskningsstasjon Ims, på lokaliteten Ims II 29.11.2011

Rapportnr: 2011.149.I. FMRO
Type kontroll: Tilsyn

Informasjon om virksomheten:

<i>Navn:</i> NINA forskningsstasjon Ims, lokalitet Ims II	<i>Organisasjonsnr.:</i> 950037687 (bedriftsnummer: 973633457)
<i>Postadresse:</i> Ims, 4308 Sandnes	<i>Besøksadresse:</i> Ims, 4308 Sandnes
<i>Utslippstillatelse:</i> 16.03.1995	<i>Bransjenr. (NACE-kode):</i> 72.190 Annen forskning og annet utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk
<i>Risikoklasse:</i> 4	<i>Kommune/kommunenr.:</i> Sandnes/1102
<i>Kontrolldato:</i> 29.11.2011	<i>Tidspunkt for forrige kontroll:</i> -

Tilstede under kontrollen:

<i>Fra virksomheten:</i> Knut Aanestad Bergesen, Seksjonsleder Bjørn Meidell Larsen, Forsker	<i>Fra Fylkesmannen i Rogaland:</i> Kirsten Allred Cathrine Stabel Henriksen, kontrollansvarlig
--	---

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Hovedtema for kontrollen var:

1. Risikovurdering – ytre miljø.
2. Forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr.
3. Utslippskontroll og overvåking.
4. Håndtering av farlig avfall og kjemikalier

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 2 avvik under kontrollen. Disse er:

1. Virksomhetens internkontroll er mangelfull.
2. Virksomheten har mangelfull rutine for håndtering av farlig avfall.

Det ble gitt 2 anmerkninger etter kontrollen. Disse er:

1. Lagring av ensilasje og kjemikalier, samt syretank for UV-vask, mangler oppsamling.
2. Virksomheten har ikke tydeliggjort viktige momenter i lovverket som gjelder landanlegg.

Avvikene og anmerkningene er beskrevet på sidene 4-5.

Oppfølging etter kontrollen

Se følgebrevet til denne rapporten.

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Cathrine Stabel Henriksen
overingeniør

Om kontrollen

Vi varslet kontrollen per brev og i e-post den 19.10.2011, og bad dere om å sende inn grunnlagsdokumentasjon knyttet til kontrolltemaene på forhånd.

Kontrollen omfattet gjennomgang av dokumenter, intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og befarings på lokaliteten.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble funnet innenfor de kontrollerte tema. Den gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomheten sitt miljøarbeid eller miljøstatusen på lokaliteten.

Definisjoner

Avvik defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning defineres som et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollaksjonen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*, av 1. september 1977 med senere endringer
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004.
- *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*, *Kapittel 11*, av 1. juni 2004.
- Utslippstillatelse med senere endring: "Utslippstillatelse for forskningsstasjon" datert 16.03.1995.

Resultater fra kontrollen

Det ble gitt 2 avvik etter kontrollen. Disse er beskrevet nedenfor:

Avvik 1:

Virksomhetens internkontroll er mangelfull.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6 og 7.

Kommentarer:

Virksomheten mangler skriftlig prosedyre for gjennomføring av risikovurdering. Risikovurderingen som er utført for anlegget er anleggsspesifikk, har gode årsaksbeskrivelser, samt at hendelser som får risikoverdi gul (9-4) eller rød (10-25) alltid fører ut i en handlingsplan. Det blir foretatt en årlig risikovurdering av anlegget. Det er derfor tydelig at anlegget er bevisst på risikovurdering, men de mangler en skriftlig rutine for hvordan de gjennomfører den. En slik rutine skal være enkel, si noe om hva som skal til for å utløse en ny risikovurdering, hvor ofte den generelt skal gjennomføres, samt at den bør sikre at risikovurderingen er dynamisk. Det er ønskelig at det ikke bare er ledelsen som foretar vurderingen, da ansatte ved anlegget kan ha kjennskap til hendelser som burde vært risikovurdert.

Enkelte momenter kunne vært vurdert annerledes enn det som er gjort i dagens risikovurdering. Dette gjelder syretanken, der konsekvensen dersom det skulle oppstå lekkasje var satt litt lavt, samt ensilasjetanken. Vedrørende ensilasjen, så var tanken plassert i et område med mye trafikk der uvedkommende lett kunne ta seg inn fra fjæra nedenfor. Området er rangert som et landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF), og virksomheten har derfor ikke fått anledning fra kommunen til å ha gjerde helt ned til sjøen. De har skilt ved åpningen hvor det står "forbudt uten avtale". Virksomheten har risikovurdert ensilasjen i forhold til faren for akutt utslipp ved lagring, omrøring og levering, men ikke tatt med uønskede hendelser dersom uvedkommende skulle komme inn på anlegget, påkjørsel av tank og lignende.

Virksomheten har ikke en rutine for substitusjon. Virksomheten skal risikovurdere sine kjemikalier, inkludert legemidler, med tanke på substitusjon til mer miljøvennlige/mindre helseskadelige alternativ. De kjemikaliene som har høyest risiko bør vurderes til substitusjon oftere enn mer miljøvennlige alternativ. En slik rutine skal være skriftlig.

Avvik 2:

Virksomheten har mangelfull rutine for håndtering av farlig avfall.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 7, j.f. avfallsforskriften

Kommentarer:

Forskningsstasjonen på Ims genererer lite farlig avfall. Likevel skal virksomheten ha en skriftlig rutine som forteller hvordan dette avfallet håndteres. Denne rutinen skal omhandle alle typer farlig avfall, og skissere hvordan disse blir oppbevart, merket, sikret og deklart. Rutinen skal også vise til hvor farlig avfall kan lagres før levering, samt hvor ofte det levers og til hvilken avfallsaktør. På anlegget stod det en umerket spillolje tank. Dette er et eksempel på noe som kunne vært unngått dersom det hadde eksistert en rutine for håndtering av farlig avfall.

Virksomheten leverer farlig avfall fire ganger årlig i rød boks gjennom den kommunale ordningen. Den røde boksen er ment å være til bruk for husholdninger, ikke virksomheter, da man ikke får deklarerert avfallet ved å levere det på denne måten. Ims leverte sist farlig avfall til lovlig mottaker i 2004 (Henriksen Oljetransport). Til denne leveransen hører tre deklarasjonsskjema. Samtlige skjema mangler virksomhetens organisasjonsnummer, og ett av skjemaene mangler all informasjon bortsett fra mengde, dato og underskrift (NINA forskningsstasjon). Det er viktig at anlegget er påpasselig med at deklarasjonsskjemaet blir riktig utført, at type avfall blir notert (det skal være et skjema per avfallstype) og at mottaker signerer og skriver på sitt aktørnummer.

Anmerkninger:

Det ble gitt 2 anmerkninger etter kontrollen. Disse er beskrevet nedenfor:

Anmerkning 1:

Lagring av ensilasje og kjemikalier, samt syretank for UV-vask, mangler oppsamling.

Kommentarer:

Lageret der virksomheten oppbevarer kjemikalier er ikke tett, og skulle det forekomme en lekkasje fra en av beholderne, vil væsken kunne lekke til ytre miljø. Ved for eksempel å plassere kjemikaliene oppi plastkar, vil risikoen for lekkasje minimeres.

Ensilasjetanken er plassert ca 10 meter fra bryggekannten inntil en husvegg. Det er ingen sikring rundt selve tanken. Skulle tanken bli overfylt, skadet, eller at det på annet vis oppstår lekkasje, kan ensilasjen renne rett ut i resipienten. Det å støpe et basseng rundt tanken, eller på annen måte sikre seg dersom lekkasje oppstår, vil minske sannsynligheten for at en lekkasje vil medføre en alvorlig konsekvens for ytre miljø.

På anlegget blir inntaksvannet UV-behandlet. I dette arbeidet brukes en syrevask. Syren oppbevares i en plastbeholder på et avstengt rom. Det er ingen oppsamlingskum rundt tanken, i tilfelle man søler ved påfylling, det oppstår en lekkasje eller lignende. Her gjelder det samme som for ensilasjetanken; et støpt betongbasseng vil minimere risikoen for utslipp til ytre miljø dersom en lekkasje oppstår.

Anmerkning 2:

Virksomheten har ikke tydeliggjort viktige momenter i lovverket som gjelder landanlegg.

Kommentarer:

Forskningsstasjonen oppdaterer kontinuerlig intranettsiden sin med linker til gjeldende lovverk som virksomheten må forholde seg til. Nettsiden er lett tilgjengelig for alle ansatte. Bortsett fra selve linken har ikke virksomheten laget en egen oversikt/forklaring på viktige momenter i de enkelte lover/forskrifter. En slik oversikt vil kunne bedre den praktiske forståelsen av lovverket til de ansatte ved anlegget, samtidig som det vil lette arbeidet med å sikre at en arbeider innenfor gjeldende rammer.

Andre forhold:*Rensing av avløpsvannet*

Fylkesmannen registrerer at virksomheten ikke foretar rensing av avløpsvannet. Anleggets resipient er Hølebassenget i Høgsfjorden. En undersøkelse foretatt av Rogalandsforskning i 1992-1993 konkluderte med at Hølebassenget kan ha problemer med lave oksygenverdier i bunnvannet. I virksomhetens utslippstillatelse har Fylkesmannen derfor vurdert det slik at avløpet fra anlegget skal renses før utslipp. På grunn av at det var vanskelig å sette krav til et eksisterende anlegg, ba Fylkesmannen NINA foreta en utgreiing av mulige renseløsninger med effekter og kostnader. Fristen for utgreiingen ble satt til 31.12.1995. Fylkesmannen i Rogaland og Ims forskningsstasjon korresponderte noe i perioden frem til fristen utløp, men det ble aldri konkludert i forhold til renseløsning, og virksomheten har derfor ikke rensset utløpet sitt.

Det skal foretas en miljøundersøkelse av resipienten i 2012. Fylkesmannen ønsker å få tilsendt rapport fra denne undersøkelsen når den foreligger.

Utslippstillatelsen til Ims er av eldre dato, og forskningsstasjonen benytter seg ikke lenger av alle rammene i tillatelsen. Fylkesmannen vil foreta en vurdering av tillatelsen, og kan komme til å endre den, både i forhold til eksisterende rammer og rensing av avløpet. Fylkesmannen vil komme tilbake til dette i en egen sak.

Miljøundersøkelse

Som nevnt over planlegger virksomheten å foreta en miljøundersøkelse i 2012. Det har tidligere blitt gjennomført en MOM-B undersøkelse ved lokaliteten. Utslipptet fra Ims forskningsstasjon er et punktutslipp, og MOM-B egnert seg derfor dårlig som overvåkningsmetode. Ved punktutslipp fra landbasert industri benyttes MOM-C undersøkelse i kombinasjon med strandsoneundersøkelse.

Fylkesmannen anbefaler at undersøkelsen blir gjennomført som en modifisert MOM-C undersøkelse. En standard MOM-C vil undersøke bunnprøver fra 3 stasjoner, men i dette tilfellet vil det være nok med to stasjoner. Fra hver av de to stasjonene skal det tas to parallelle grabbprøver. Stasjonene skal ligge nedstrøms fra avløpet, i det dype området av Hølebassenget (en av prøvene skal tas på det dypeste punktet). Det er viktig at stasjonene plasseres der det er bløtbunn. Undersøkelsen gjennomføres ellers etter NS 9410:2007 "Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg".

Fylkesmannen anbefaler også at det foretas en strandsonebefaring i Hølebassenget. Denne utføres ved at man dokumenterer, skriftlig og ved fotografering, dominerende arter i strandsonen. Observasjonene skal knyttes opp mot GPS-punkt, slik at informasjonen kan tegnes inn i et oversiktskart over resipienten. Et nytt GPS-punkt settes hver gang det er et markert skifte i vegetasjon.

For ytterligere informasjon se SFT veileder TA-1890 "resipientundersøkelser i fjorder og kystvann".